

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Sint-Lutgardisschool te SCHELLE

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 10488
Instelling Vrije Basisschool - Sint-Lutgardisschool
Directeur Lizzy VAN DEN BERGE
Adres Peperstraat 17 - 2627 SCHELLE
Telefoon 03-887.42.06
Fax 03-877.34.10
E-mail directie@sint-lutgardis.be
Website www.sint-lutgardis.be

Bestuur van de instelling VZW KOBAS Zuidkant
Adres Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN

Scholengemeenschap RUPEL
Adres Rozenlaan 44 - 2840 REET
CLB Vrij CLB De Wissel Antwerpen
Adres Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 15-09-2016; 16-09-2016; 19-09-2016; 20-09-2016; 22-09-2016; 23-09-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 23-09-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 14-10-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Guido AERTS

Teamleden Frans DE BIE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	9
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming	9
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	13
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming	17
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	20
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	21
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	21
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	23
4.1 Onderwijsorganisatie	23
4.2 Leerbegeleiding.....	24
4.3 Deskundigheidsbevordering	26
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	28
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	31
6.1 Wat doet de school goed?	31
6.2 Wat kan de school verbeteren?	31
6.3 Wat moet de school verbeteren?	32
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	33
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	33

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
 Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
 Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de Vrije Basisschool Sint-Lutgardis in Schelle. De school bestaat uit twee vestigingsplaatsen. De hoofdvestiging ligt in het dorpscentrum en heeft zowel een kleuter- als een volledige lagere afdeling. Ongeveer 480 leerlingen krijgen er onderwijs. De vestigingsplaats bevindt zich op iets meer dan een kilometer afstand. Ze bevat een volledige kleuterafdeling en de eerste vier leerjaren van de lagere school. In deze vestigingsplaats volgen er ongeveer 160 kinderen les. Op het ogenblik van de doorlichting bouwt de school er nieuwe lokalen en een sportzaal. Met een totale populatie van ongeveer 640 kinderen behoort de school tot de grotere basisscholen in Vlaanderen. Door het groot aantal leerlingen in verhouding tot de beschikbare lokalen heeft de school plaatsgebrek. Na afwerking van de nieuwbouw en uitbreiding tot 6 leerjaren in de vestigingsplaats hoopt de school de druk meer te kunnen spreiden over beide vestigingsplaatsen.

Het schoolteam is wat betreft anciënniteit evenwichtig samengesteld. De directeur heeft een ruime ervaring in haar functie.

De leerlingen komen uit alle socio-economische lagen van de bevolking. Voor een gemeente gelegen tussen Boom en Antwerpen ligt het aantal kinderen dat aantikt op de indicatoren van de onderwijskansenindex vrij laag.

In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 8 september 2016 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor Nederlands en muzische vorming de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om voor Nederlands en muzische vorming de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de schoolorganisatie, de leerbegeleiding en de professionalisering en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in de kleuterafdeling de resultaten van de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid voldoen. Het kleuterteam streeft in voldoende mate bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen na. De kleuteronderwijzers plannen op basis van het koepelreferentiekader, en in toenemende mate vanuit de leerplannen, een doelgericht, evenwichtig, volledig en samenhangend aanbod.

In de lagere afdeling voldoet het leergebied Nederlands aan de verwachtingen van de overheid. De leerlingen bereiken de eindtermen. Het aanbod is doelgericht, evenwichtig, volledig en voldoende samenhangend.

Voor muzische vorming beantwoordt het aanbod in de lagere afdeling niet aan de verwachtingen. Het onderwijsaanbod voor muzische vorming is onvolledig, onevenwichtig en onvoldoende breed. De onderwijzers stemmen hun onderwijsaanbod voor muzische vorming niet af op de leerplandoelen en kunnen de volledigheid en het evenwicht van het onderwijsaanbod niet garanderen. Zij bewaken het niet, en hebben hierdoor weinig zicht op mogelijke hiaten en overlappingen. Omwille van het accent op de bevordering van de creativiteit van de leerlingen, de vele muzische initiatieven op klas- en schoolniveau, de verworven en aanwezige expertise in het team, de aandacht voor horizontale samenhang met andere leergebieden, de kwaliteit van de muzieklessen, de veranderingsbereidheid van de onderwijzers, de kracht van het beleid, en de stappen die het schoolteam recent zette om het leergebied muzische vorming te implementeren, delibereert het inspectieteam het tekort voor muzische vorming in de lagere afdeling.

Dat betekent dat de onderwijsinspectie erop vertrouwt dat het team van de lagere afdeling zelfstandig het tekort kan wegwerken, en ze daarom geen opvolging van het tekort plant.

Het schoolteam besteedt ruim aandacht aan de taalontwikkeling. Het zet daartoe onder meer een gevarieerd leesbeleid op. In beide afdelingen neemt het schoolteam heel wat initiatieven om het lezen en het leesplezier te bevorderen. Toch zijn in heel wat klassen de inhoud en presentatie van de klasbibliotheken een aandachtspunt.

De kleuters krijgen ruimschoots kansen om al spelend en interactief hun taalvaardigheid te verfijnen. De kleuteronderwijzers volgen de taalontwikkeling goed op. Voor kleuters die het Nederlands minder goed beheersen, neemt het schoolteam bijkomende initiatieven. De kleuteronderwijzers kunnen evenwel nog groeien in de systematische planning en bevordering van de school- en instructietaal.

De onderwijzers bouwen verder op wat de kleuteronderwijzers bereikten. Ze gebruiken een onderwijsleerpakket als basis voor het onderwijsaanbod. Traditioneel besteden zij bij de jongere leerlingen veel aandacht aan de technische taalvaardigheden technisch lezen en spelling. Al vrij snel plannen zij bijkomende activiteiten zodat de leerlingen ook de hogere en productieve taalvaardigheden zoals creatief schrijven, spreken en begrijpend lezen kunnen oefenen. Ook in de evaluatie is deze trend merkbaar. De leerbegeleiding focust dan weer vooral op de technische vaardigheden. De gespreksconventies staan in een aantal klassen nog niet op het gewenste niveau.

Voor muzische vorming krijgen de kleuters tijdens het gericht aanbod ruime kansen om te experimenteren met allerlei werkvormen, materialen en technieken. De kleuteronderwijzers plannen, integreren en bewaken het aanbod binnen de belangstellingscentra. De kleuteronderwijzers kiezen de meeste belangstellingscentra zelf. Minder sterk zijn de kleuteronderwijzers in het creëren van muzische kansen in het vrije hoekenaanbod. De inhoud en presentatie van de verkleedhoeken bijvoorbeeld zijn een belangrijk aandachtspunt.

In de lagere afdeling hebben de teamleden gekozen voor een organisatorische opdeling tussen het domein muziek en de overige domeinen. De lessen muziek zijn de verantwoordelijkheid van een bijzondere leermeester opgeleid als muziekpedagoog. De muziekactiviteiten zijn kwaliteitsvol. De leerlingen bereiken voor dit domein ruim de leerplandoelen. De onderwijstijd die de onderwijzers aan het leergebied besteden is beperkt en onvoldoende evenwichtig. In de meeste klassen overheerst het aanbod voor beeld waardoor de overige domeinen te weinig doelgericht aan bod komen. De onderwijzers zijn nog te weinig vertrouwd met de leerplandoelen om hun aanbod systematisch te plannen, de goede methodieken te gebruiken en een doelgerichte evaluatie te voorzien. Een pluspunt is dat de leerlingen wel voldoende kansen krijgen om zich creatief te uiten. De geringe onderwijstijd, het onevenwichtig aanbod en het gebrek aan systematiek worden in enige mate gecompenseerd door de vele spontane, occasionele muzische activiteiten op school- of klasniveau, tussendoortjes, muzische activiteiten in andere leergebieden en een aantal waardevolle initiatieven van onderwijzers zoals de musical en de poppenkastvoorstelling, beide uitgevoerd door de leerlingen.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat het schoolteam organisatorische keuzes maakt om de kwaliteit van het onderwijs te verhogen. De leerbegeleiding is sterk uitgebouwd. De teamleden nemen allen hun verantwoordelijkheid op om de eerstelijnszorg te garanderen. Opvallend is de kwaliteit van de aangepaste maatregelen, vooral voor leerlingen met een sterk vermoeden van of een attestering voor dyslexie. Door een kindgerichte formulering van de zorgvraag en een meer doelgericht en gefaseerd overzicht kunnen de zorgplannen nog aan kwaliteit winnen.

De professionalisering van de teamleden haakt in op de prioriteiten van de school. Deze vloeien onder meer voort uit de jaarlijkse evaluatie van de schoolwerking. De bereidheid om zich verder te professionaliseren is bij de meeste teamleden groot. Het project met co-teaching slaat vooral aan in functie van de leerbegeleiding en de zorg voor de teamleden. Door de intensieve samenwerking tussen teamleden van dezelfde leeftijdsgroepen creëren ze kansen om van en met elkaar te leren.

Het onderzoek van het algemeen beleid toont aan dat een gedreven directeur een participatief beleid voert. De teamleden waarderen haar werk. Een beleidsondersteuner en organisatorische en pedagogisch-didactische werkgroepen ondersteunen het schoolbeleid. De directeur oefent de nodige gerichte druk uit. De besluitvorming gebeurt grotendeels in consensus.

Het schoolteam maakt nog weinig gebruik van de beschikbare outputgegevens om deze op hoger niveau te brengen, ze grondig te analyseren en daaruit besluiten te trekken om de onderwijskwaliteit te borgen of bij te sturen.

De situatie op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne heeft een remmende invloed op het bereiken van de onderwijsdoelstellingen. Een aantal organisatorische knelpunten dient in orde gebracht te worden, zoals de verdere concretisering van de planning in functie van de verslagen van externe experts, de oprichting van een overlegorgaan, de optimalisering van de beschikbare tijd voor de preventieadviseur, de sensibilisering van de teamleden en de opleiding van hulpverleners in vestigingsplaats Heidestraat. Ook concrete aspecten in functie van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne dienen verbeterd te worden: de beperking van het valgevaar en de optimalisering van de evacuatiewegen.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden toont aan dat het schoolteam de onderzochte reglementering respecteert.

De onderwijsinspectie verleent een gunstig advies in de beide niveaus voor wat het erkenningsonderzoek van de onderwijsdoelstellingen betreft. Voor de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne spreekt zij een gunstig advies beperkt in de tijd uit. Ze hoopt dat de school de aanbevelingen uit het verslag ter harte neemt en ermee rekening houdt in haar langetermijnplanning. Specifiek voor muzische vorming rekent de onderwijsinspectie erop dat de teamleden van de lagere afdeling de ingeslagen weg verder zetten om op korte termijn het gedelibereerde tekort weg te werken. De onderwijsinspectie wenst het schoolteam succes toe.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Curriculum

Onderwijsorganisatie

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen van Nederlands in voldoende mate na. Zij besteden ruimschoots aandacht aan de taalontwikkeling van de kleuters. Het onderwijsaanbod is voldoende volledig, samenhangend, breed en evenwichtig en goed geïntegreerd in de themawerking. De kleuteronderwijzers geraken meer en meer vertrouwd met het gebruik van de leerplandoelen. Zij volgen systematisch de taalontwikkeling van de kleuters op en nemen de nodige ondersteunings- en remediëringmaatregelen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen van muzische vorming in voldoende mate na. Zij zorgen voor een voldoende breed, samenhangend, evenwichtig en vrij volledig aanbod voor muzische ontwikkeling. Tijdens de geleide activiteiten krijgen de kleuters ruimschoots kansen om muzische ervaringen op te doen, te exploreren en te experimenteren met verscheidene materialen en technieken. Het onderwijsaanbod is geïntegreerd in de themawerking.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming

Curriculum	De kleuteronderwijzers brengen het onderwijsaanbod onder in grotendeels
Onderwijsaanbod	vooraf afgesproken kalendergebonden en kindgerichte belangstellingscentra.
<i>Referentiekader</i>	Om occasionele gebeurtenissen op te vangen of om in te spelen op de
<i>Planning</i>	belangstelling van de kleuters voorzien de kleuteronderwijzers in hun planning
<i>Evenwichtig en volledig</i>	een aantal 'witte weken'. Sommige kleuteronderwijzers zijn vragende partij om
<i>Samenhang</i>	het aantal witte weken uit te breiden.
<i>Brede harmonische vorming</i>	De kleuteronderwijzers beginnen de planning met een brainstorm, waarbij zij
<i>Actief leren</i>	de activiteiten en begrippen die aan bod kunnen komen inventariseren. Daarna
	plannen ze het aanbod vanuit een koepel eigen referentiekader, waarbij ze
	rekening met de ervaringssituaties en ontwikkelingsaspecten. Met het gebruik
	van een digitale zoekmachine raken de kleuteronderwijzers meer en meer
	vertrouwd met de leerplandoelen, die ze ook doelgericht in de planning
	opnemen. De planningsdocumenten vermelden weinig begrippen uit na te
	streven thema- of instructietaal. De verwerving van deze begrippen krijgt
	veeleer occasionele aandacht.

Zowel door de keuze van soms inventieve thema's als door de doordachte planning is de horizontale samenhang tussen de leergebieden sterk. De kleuteronderwijzers plannen zowel muzische als talige activiteiten doorheen de week. De planning is evenwichtig. Op jaarniveau bewaken de kleuteronderwijzers het onderwijsaanbod op basis van de koepelige ontwikkelingsaspecten, maar nog niet op basis van het leerplan. De kleuteronderwijzers zorgen voor een intensief taalaanbod. Ze voorzien activiteiten waarbij taal voorop staat. Tijdens de verschillende kringmomenten krijgen de kleuters kansen om zich uit te drukken en leren ze naar elkaar te luisteren. Daartoe gebruiken de kleuteronderwijzers materialen die de gespreksconventies visualiseren. De interactie tijdens deze gesprekken verloopt vlot. Heel wat kleuters demonstreren een hoge spreekvaardigheid. Voor de ontwikkeling van de schrijfmotoriek plannen de kleuteronderwijzers opdrachten die de grove en de fijne motoriek stimuleren. Deze activiteiten in functie van de grove motoriek organiseren ze in samenwerking met de bijzondere leermeester lichamelijke opvoeding. Minder aandacht gaat naar de talige verrijking van de hoeken. De presentatie en samenstelling van sommige klasbibliotheken laat te wensen over. De kleuters krijgen in de hoeken relatief weinig kansen om zich te verkleden en om zelf poppenspel te spelen. Om de belangstelling voor het schrijven te wekken, noteren de kleuteronderwijzers onder meer kort het achterliggende verhaal op de kleutertekeningen. Bij de oudste kleuters voorzien de kleuteronderwijzers heel wat geïntegreerde activiteiten om de ontluikende geletterdheid te bevorderen. Zowel het visuele, auditieve als het motorische aspect krijgen daarbij systematisch aandacht. Het leeraanbod focust echter eenzijdig op de blokletter, terwijl het eigen referentiekader vraagt om ook de vorm van de schooleigen leesletter al spelend te ontdekken. De kleuteronderwijzers zorgen voor muzische vorming tijdens de geleide activiteiten voor een uitgebreid en afwisselend onderwijsaanbod waarbij de kleuters al spelend muzische ervaringen opdoen en experimenteren met materialen en technieken. Dit aanbod mondt soms uit in een toonmoment voor de ouders. In nogal wat klassen missen de hoeken echter een aanbod dat uitnodigt tot 'muzisch spelen'. Een minderheid van de klassen beschikt over een zorgzaam uitgestald kledingassortiment in combinatie met een grote spiegel. De vaste bewegingshoek daarentegen biedt soms kansen om muzisch te bewegen. De kleuteronderwijzers laten de kleuters af en toe bewegingen bedenken tijdens voorlees- of vertelmomenten. Ook stimuleren ze de bewegingsdrang van de kleuters met functionele tussendoortjes. Ook voor de kleuterafdeling organiseert de school culturele activiteiten zoals een toneel- of muziekvoorstelling. Door het gebruik van groeilijnen zorgt de kleuterafdeling voor verticale samenhang. Tijdens de bijgewoonde lessen waren de activiteiten afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de kleuters.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De kleuteronderwijzers gebruiken de beschikbare onderwijstijd efficiënt. Zij garanderen een goede organisatie, vlotte en muzische overgangsmomenten en degelijke visuele ondersteuning bij de kiesmomenten.

Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i>	Over het algemeen beschikken de kleuteronderwijzers over voldoende didactische materialen. De kleuteronderwijzers, op de collega's van de zomerklassen na, krijgen daartoe jaarlijks een budget. Sommige materialen zijn eigendom van de kleuteronderwijzers zelf. De kleuterafdeling beschikt over te weinig klankinstrumenten. Sommige boeken uit de klasbibliotheken zijn aan vervanging toe, en enkele klasbibliotheken aan uitbreiding. De oudere kleuters beschikken over minstens één computer met een hoofdtelefoon. Deze worden echter in sommige klassen in beperkte mate ingeschakeld om de kleuters zelfstandig naar audiofragmenten te laten luisteren. Soms mogen de kleuters ook tablets gebruiken. Zij gebruiken deze ICT-middelen vooral om digitale verhalen interactief te bekijken en te beluisteren en voor de inoefening van lees- en rekenvoorwaarden. De kleuterafdeling beschikt over een gering aantal kindvriendelijke fototoestellen.
Materieel beheer Infrastructuur	De school zorgt ervoor dat de kleuterklassen dicht bij de toiletinfrastructuur liggen zodat het toiletbezoek vlot kan verlopen. De kleuterafdeling beschikt in de hoofdvestiging over een aparte en kindvriendelijke speelplaats.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De kleuteronderwijzers observeren de kleuters geregeld. Daarbij spelen ze in op de dominante ontwikkelingsaspecten die ze per thema in de focus plaatsen. Het gradueel opgebouwde kleutervolgsysteem is breed opgezet en behelst de meeste aspecten van de totale persoonlijkheidsontwikkeling. Voor muzische vorming echter besteedt het enkel aandacht aan de technisch-motorische aspecten. Het kleutervolgsysteem volgt de indeling van het referentiekader dat de kleuteronderwijzers hanteren niet consequent. In functie van de taalontwikkeling besteden de kleuteronderwijzers in het kindvolgsysteem aandacht aan leesinitiatie en taal- en spraakontwikkeling. Naast het actieve taalgebruik bevat het ook enkele items over taalbegrip. Samen met de informatie uit de observatiegegevens en de overgangsgesprekken vormt het kleutervolgsysteem de basis voor het overleg met de zorgleraren en voor de voorbereiding van het multidisciplinair overleg.
Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Interne en externe</i> <i>communicatie</i>	De kleuteronderwijzers bereiden de oudercontacten nauwgezet voor. Een recent experiment in enkele klassen om op basis van de afbeelding van een kind de sterke en zwakkere vaardigheden van de kleuter overzichtelijk voor te stellen, is zeker verdere aandacht waard.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De kleuteronderwijzers nemen verscheidene initiatieven om in te spelen op het ontwikkelingsniveau van de kleuters. Vooral tijdens de begeleide activiteiten verhogen of verlagen ze de uitvoeringsgraad van de opdracht, bieden ze extra hulp of materialen aan of hergroeperen ze de kleuters. Bij de oudste kleuters zorgt het prikkelbord voor een meer planmatige differentiatie op maat van de kleuter. De kleuteronderwijzers voorzien daarbij zowel voor de zwakkere als de sterkere kleuters aangepaste opdrachten. Met uitzondering van de op schoolniveau afgesproken gradatie in het puzzelen kennen weinig speelleermaterialen een graduele opbouw. Hetzelfde geldt voor de opdrachtkaarten en stappenplannen. De meeste kleuteronderwijzers hebben de mogelijkheden van stappenplannen in functie van leesinitiatie en zelfsturing nog niet optimaal benut.

Vanuit het belang dat de kleuteronderwijzers aan de taalontwikkeling hechten, organiseert een zorgleerkracht bij de oudste kleuters - en op vraag ook bij de jongere kleuters - een taalscreening. Deze behelst verscheidene aspecten van de taalontwikkeling. Kleuters met een geringere vaardigheid in het Nederlands, worden tweemaal per week klasextern in een taalgroepje begeleid.

Spelenderwijs brengt de zorgleerkracht begrippen uit de schooltaal aan. Om deze kleuters beter op verhalen te oriënteren, zorgt de zorgleerkracht soms voor pre-teaching. De kleuteronderwijzers zijn goed geïnformeerd over de activiteiten in het taalgroepje en zetten de werking in de klas verder door. De zorgleraren dragen bij tot de remediëring in de klas. De vlinderleraren ondersteunen de klasleraren. De ondersteuning gebeurt in de eerste plaats klasintern. De kleuteronderwijzers en de zorgleraren werken complementair, onder meer door van rol te wisselen.

De kleuteronderwijzers geven een eerste waardevolle aanzet om de remediëringsacties voor kleuters met een taalprobleem of een ontwikkelingsachterstand in een zorgplan samen te vatten. Kleuters die ondersteuning krijgen vanuit het buitengewoon onderwijs (GON) beschikken over een handelingsplan.

Begeleiding
Sociale en emotionele
begeleiding
Sociale vaardigheden
School- en klasklimaat

Naast de cognitieve en motorische ontwikkeling brengen de kleuteronderwijzers ook het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters in kaart. Uit de digitale dossiers blijkt dat ze indien nodig de gepaste acties ondernemen. De meeste kleuters tonen tijdens de lesobservaties een hoog welbevinden en een grote betrokkenheid. De kleuteronderwijzers spannen zich in om in hun klas en in de school een veilig en positief klasklimaat te creëren, waarin de kleuters zich aanvaard en gerespecteerd weten.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise
Nascholingen

De kleuteronderwijzers van de leeftijdsgroepen werken onderling goed samen. Ze bereiden de grote lijnen van de belangstellingscentra samen voor en spreken af welke dominante ontwikkelingsaspecten en doelen ze selecteren. Hierdoor krijgen de kleuteronderwijzers kansen om van elkaar te leren. Soms gaan kleuteronderwijzers een les in een andere klas bijwonen. De uitwisselingsactiviteiten tussen de klassen van de oudste kleuters en het eerste leerjaar leiden tot een betere kennis van elkaars werking en tot een vlotte overgang tussen beide niveaus.

In de kleuterafdeling loopt sinds enkele jaren met ondersteuning van de onderwijsbegeleiding een traject in functie van een doelgerichte planning en van de verrijking van de hoeken. Hierdoor plannen de kleuteronderwijzers het onderwijsaanbod doelgerichter. Omdat de kleuteronderwijzers belang hechten aan de motorische ontwikkeling kozen zij ervoor om eerst de bewegingshoek grondig uit te werken. Vele kleuteronderwijzers volgden eveneens bijscholing over een bewegingsmethodiek.

De kleuteronderwijzers volgen verschillende externe nascholingen, naargelang de persoonlijke noden.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt met de leerlingen de eindtermen voor Nederlands. Het onderwijsaanbod voor Nederlands is voldoende volledig, samenhangend, breed en evenwichtig. Heel wat onderwijzers vullen het onderwijsleerpakket spontaan aan met opdrachten in functie van de hogere en productieve taalvaardigheden. De leerbegeleiding richt zich vooral op de technische taalvaardigheden en is goed uitgebouwd. In de evaluatiepraktijk groeit de aandacht voor zachte evaluatievormen. Binnen de lagere afdeling wordt de aanwezige expertise goed aangewend, in het bijzonder voor de begeleiding van leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis.

Curriculum	Om het onderwijsaanbod te plannen, gebruiken de onderwijzers een onderwijsleerpakket, dat werkt 'van de deeltjes naar het geheel'.
Onderwijsaanbod	Taalsystematiek en vooral spelling worden er geïsoleerd aangeboden. De andere domeinen van het taalonderwijs worden thematisch aangebracht. Om transfer na te streven, biedt het onderwijsleerpakket een aantal taalstrategieën aan. De onderwijzers gaan ervan uit dat de doelen van het onderwijsleerpakket in voldoende mate de leerplandoelen dekken.
<i>Referentiekader</i>	Heel wat onderwijzers plannen bijkomende activiteiten om de nadruk meer op de hogere taalvaardigheden te leggen. Binnen het leerjaar voorzien de onderwijzers een aantal additionele activiteiten voor spreken, creatief schrijven, luisteren of gebruiken ze een bijkomend onderwijsleerpakket voor begrijpend lezen. Daardoor krijgen de leerlingen extra kansen om hun taalvaardigheid te oefenen. Uitzonderlijk plannen de onderwijzers taalgebruikssituaties, waarbij de leerlingen verscheidene taalvaardigheden tegelijk kunnen gebruiken. In verscheidene klassen werken de leerlingen coöperatief.
<i>Planning</i>	Taalbeschouwing komt aan bod in de lessen taalsystematiek en 'denken over taal en taalgebruik'. De onderwijzers maken tijdens andere lessen nog weinig gebruik van occasionele momenten om met de leerlingen te reflecteren op hun taalgebruik.
<i>Evenwichtig en volledig</i>	Vanuit een degelijk uitgewerkt leesbeleid besteedt het schoolteam veel aandacht aan de bevordering van leesplezier en de kwaliteit van het technisch leesonderwijs. De leerlingen bezoeken de gemeentelijke bibliotheek regelmatig. In de onderbouw zijn de meeste klasbibliotheken ingedeeld op leesniveau. Naast de leesboeken bevatten de klasbibliotheken ook een aantal informatieve boeken. Het schoolteam neemt jaarlijks deel aan verscheidene leesbevorderende initiatieven.
<i>Samenhang</i>	De onderwijzers organiseren doordacht een verscheidenheid aan werk- en groeperingsvormen bij het technisch lezen. Naast het gedifferentieerde niveaulezen voorzien sommige onderwijzers dagelijks een kort oefenmoment voor zwakkere lezers, plannen ze soms vrije leestijd, lezen ze zelf voor, of gaan oudere leerlingen lezen met jongere leerlingen. De lagere afdeling heeft nog kansen om de kwaliteit van het expressief lezen te verhogen. Buiten de specifieke daartoe voorziende lessen is de transfer naar andere activiteiten hiervoor beperkt. In de derde graad gebruiken de onderwijzers hogere leesvormen alleen als het onderwijsleerpakket dat voorziet.
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	

Voor spelling gebruiken de onderwijzers een specifiek onderwijsleerpakket waarbij de nadruk ligt op losstaande woordpakketten. Bij het schrijven kunnen de leerlingen teruggrijpen naar de veelvuldig in het klasbeeld voorkomende spellingsalgoritmen.

Voor creatief schrijven hanteren de onderwijzers een heuristiek uit het onderwijsleerpakket die sterk aanleunt bij die van het leerplan. In het klasbeeld wordt de heuristiek nog eens sterk vereenvoudigd, waardoor hij aan waarde verliest als ondersteuning bij schrijfactiviteiten in andere leergebieden. Voor de verbetering van spellingsfouten gebruiken de onderwijzers afgesproken kleurcodes om aan te geven tot welke categorie de fout behoort.

De mooi vormgegeven schoolkrant bevat schrijfwerk van leerlingen uit alle leerjaren.

Met pictogrammen bevorderen de onderwijzers de naleving van gespreksconventies. Het schoolteam legt op dat vlak de lat niet zo hoog. Het heeft nog niet nagedacht over een leerlijn waarin zowel de verbale als de non-verbale conventies gradueel opgebouwd zijn.

De leerlingen van het zesde leerjaar nemen deel aan de door de onderwijsschool georganiseerde centrale proeven. De informatie daaruit wordt met de leraren van de betreffende klassen besproken. Het schoolteam brengt de resultaten nog niet op een hoger niveau, bijvoorbeeld door trends in kaart te brengen en analyse op langere termijn te maken. Daardoor mist het de kans om leerlingenuitkomsten te gebruiken als onderdeel van de integrale kwaliteitszorg. De beleidsondersteuner volgde recent een nascholing over het gebruik van deze centrale toetsen.

Curriculum Onderwijsorganisatie <i>Klasmanagement</i> <i>Onderwijstijd</i>	De onderwijzers voorzien ruimschoots onderwijstijd voor het leergebied. Het klasmanagement is in de meeste klassen behoorlijk. Tijdens de instructiemomenten is de interactie vooral leerkracht-leerling georiënteerd. De onderwijzers missen soms kansen om tijdens deze fase van de les de interactie tussen de leerlingen te bevorderen.
Materieel beheer Uitrusting <i>Leermiddelen</i>	De lagere afdeling beschikt over voldoende leermiddelen voor het leergebied. De onderwijzers gebruiken de digitale borden efficiënt, al viel het tijdens de observaties op dat de leerlingen zelf weinig aan het bord werkten. De kwaliteit van de klasbibliotheken is wisselend. Sommige zijn zeer goed uitgerust en mooi gepresenteerd, andere verdienen een opfrissing van de boeken of van het bibliotheekmeubel. Alle klassen beschikken over enkele computers. De leerlingen gebruiken die vooral om technische vaardigheden te oefenen tijdens de zelfstandige werkvormen of als huiswerk. Met ondersteuning van ICT maken de leerlingen van de hogere klassen presentaties. ICT gebruiken als ondersteuning bij het communiceren of bij het creëren van taal, gebeurt vooral occasioneel. ICT speelt wel een cruciale rol bij de aangepaste maatregelen voor leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis.

Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	Omdat de onderwijzers de vooropgestelde lesdoelen zelden expliciteren, gaat op het einde van de lessen slechts in beperkte mate de aandacht naar een vorm van procesevaluatie. Voor de evaluatie baseren de onderwijzers zicht grotendeels op de toetsen van het onderwijsleerpakket. Voor de evaluatie van het spreken gebruiken zij een lijst met al dan niet zelf opgestelde criteria. Bij de evaluatie van het creatief schrijven besteden de onderwijzers aandacht aan zowel inhoud als vorm. Uit de gesprekken blijkt dat de onderwijzers meer en meer zachte evaluatievormen gebruiken. De onderwijzers maken foutenanalyses van de spellingstoetsen als basis van de remediëringsoefeningen. Het schoolteam gebruikt een leerlingvolgsysteem voor spelling en technisch lezen. De onderwijzers en zorgleraren brengen de gegevens onder in het digitaal leerlingvolgsysteem. Het schoolteam is afgestapt van een systematische opvolging van begrijpend lezen omdat het meent dat hiervoor geen degelijke en actuele toetsen bestaan.
Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Interne en externe</i> <i>communicatie</i> <i>Evenwichtig en volledig</i>	De lagere afdeling reikt viermaal per jaar een rapport uit. Met uitzondering van het eerste leerjaar geven de onderwijzers punten op basis van de gemiddelde score van verscheidene toetsen. Voor de mondelinge vaardigheden maakt het schoolteam geen onderscheid tussen spreken en luisteren vanuit de gedachte dat het om één deelleerplan gaat. Het is de vraag wat de waarde is van de vermelding van de mediaan om na te gaan of de leerling de vooropgestelde doelen in voldoende mate heeft bereikt. Uit de uitgebreide en meestal rijk gestoffeerde commentaren van de onderwijzers blijkt dat ze ook de inspanningen van de leerlingen waarderen.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De onderwijzers gebruiken de differentiatiemogelijkheden van het onderwijsleerpakket. In de planningsdocumenten zelf zijn weinig sporen te vinden over binnenklasdifferentiatie. Tijdens de bijgewoonde lessen maakten de onderwijzers waar nuttig gebruik van een verlengde instructie. Soms duurde de instructie te lang. Een gedifferentieerde instructie, waarbij bijvoorbeeld leerlingen met meer mogelijkheden snel aan de slag konden, kwam minder voor. Leerlingen die externe hulp buiten de lessen krijgen, krijgen soms teksten vooraf mee zodat ze die al kunnen oefenen. Voor leerlingen met meer talige mogelijkheden voorzien de onderwijzers voor Nederlands weinig bijkomende uitdagende taken. Het schoolteam maakte afspraken over de duur die leerlingen maximaal mogen besteden aan huistaken. Sommige onderwijzers voorzien voor enkele leerlingen aangepast huiswerk. Het schoolteam experimenteert met vormen van co-teaching. In de praktijk gaat daarbij vooral de aandacht naar de zwakkere leerlingen. Zowel klasleraar als ondersteuner nemen de taak op zich om deze leerlingen te begeleiden met onder meer rolwisseling. Voor leerlingen die zullen doorstromen naar de B-klas in het secundair onderwijs, richt het schoolteam zich minder expliciet op het Nederlands, omdat het vooral de interactie tussen de leerlingen wil stimuleren in plaats van in te zetten op een apart curriculum.

De beeldvorming is vooral gericht op de technische vaardigheden. Voor spelling maken de onderwijzers kwalitatieve foutenanalyses, waardoor de remediëring gericht verloopt. Onder meer met de toetsen van het leerlingvolgsysteem, de klaseigen toetsen en de losse observatiegegevens vormen de onderwijzers zich een degelijk beeld over de technische aspecten van de taalontwikkeling van de leerlingen.

Tijdens het multidisciplinair overleg bespreken alle kindbetrokken teamleden en het CLB de informatie en spreken ze af welke maatregelen genomen moeten worden.

In de lagere afdeling krijgen leerlingen met (een vermoeden van) dyslexie een efficiënte ondersteuning. Het schoolteam gebruikt daartoe een ICT-toepassing. Er zijn duidelijke afspraken zowel met de onderwijzers als met de ouders over het gebruik ervan.

Begeleiding
Afstemming met partners
Samenwerking

Het schoolteam werkt samen met externe hulpverleners. De communicatie gebeurt rechtstreeks, via de ouders of schriftelijk.

Begeleiding
Sociale en emotionele
begeleiding
Sociale vaardigheden

Het schoolteam besteedt veel aandacht aan de socio-emotionele ontwikkeling. Het brengt de relaties tussen de leerlingen met een sociogram in kaart. De kindgesprekken tussen onderwijzer en leerlingen zijn ingebed in de schoolpraktijk.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise
Nascholingen

Eén van de zorgleraren is logopedist. Haar expertise op vlak van taal wordt door de onderwijzers zinvol aangewend. Haar inbreng is vooral gericht op de leerbegeleiding.

Sommige onderwijzers volgen een specifieke nascholing over de taalproblematiek van hun leerlingen. Ook kunnen de onderwijzers rekenen op de expertise van de zorgleerkracht-logopedist. In het schoolteam is op het vlak van taalontwikkelingsstoornissen heel wat expertise aanwezig of verworven.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt met de leerlingen de eindtermen voor muzische vorming niet in voldoende mate. Het onderwijsaanbod voor muzische vorming is onvoldoende breed, te weinig samenhangend en onevenwichtig. De onderwijzers stemmen hun onderwijsaanbod voor muzische vorming niet af op de leerplandoelen en kunnen de volledigheid en het evenwicht ervan niet garanderen. Zij bewaken hun onderwijsaanbod voor muzische vorming niet, en hebben hierdoor weinig zicht op mogelijke hiaten en overlappingen. De totale onderwijstijd voor het leergebied blijft ondanks bijkomende initiatieven te beperkt. Evaluatie en rapportering geven nog een te beperkt beeld van de ontwikkeling van de muzische vaardigheden en talentontwikkeling van de leerlingen.

Curriculum Het schoolteam koos er bewust voor om de onderwijstijd voor muzische vorming te verdelen onder een bijzondere leermeester muziek en de
Onderwijsorganisatie klasleraren. De bijzondere leermeester geeft aan elke klas tot en met het vijfde
Onderwijstijd leerjaar één lestijd per week muziek. Het zesde leerjaar krijgt ongeveer tweewekelijks een lestijd muziek toebedeeld.

De klasleraren zijn verantwoordelijk voor de andere domeinen van het leergebied. In de meeste klassen is de onderwijstijd voor deze overige domeinen beperkt tot twee lesuren. Sommige onderwijzers breiden deze onderwijstijd soms uit door klasdoorbrekende activiteiten te organiseren of muzische opdrachten te plannen in de zelfstandige werkvormen. Heel wat onderwijzers voorzien dagelijks korte muzische- of bewegingstussendoortjes. Muzische vorming komt geregeld ook voor in andere leergebieden, maar deze activiteiten zijn weinig gericht op de specifieke leerplandoelen voor muzische vorming.

De vele muzische activiteiten compenseren in enige mate de geringe onderwijstijd die het leergebied krijgt toebedeeld. De vieringen en in het bijzonder de musical illustreren dit.

Curriculum De onderwijzers maakten in het recente verleden kennis met het algemeen
Onderwijsaanbod deel van het leerplan. Sommigen hebben de geest ervan begrepen. Uit de
Referentiekader activiteiten blijkt dat de leerlingen ruim voldoende kansen krijgen om zich
Planning creatief te uiten. Enkele onderwijzers bestudeerden recent een deelleerplan.
Evenwichtig en volledig Dat leidde nog weinig tot verdere expertisedeling.
Samenhang Alhoewel de meeste deelleerplannen graadsleerplannen zijn, maken de
Brede harmonische vorming onderwijzers nog weinig afspraken over de verdeling van de leerplandoelen
Actief leren binnen de eigen graad.

Om het onderwijsaanbod te plannen, putten de onderwijzers uit verscheidene bronnen en uit hun eigen expertise. Uit de jaarplannen blijkt dat het domein beeld in de meeste klassen overheerst. De domeinen beweging en drama komen in de planning amper voor. De onderwijzers bieden in andere leergebieden activiteiten drama aan, maar deze zijn weinig afgestemd op de leerplandoelen voor muzische vorming. Vooral met bewegingstussendoortjes krijgt het domein beweging extra oefenkansen, hoewel de klemtoon daar meestal op de motoriek en de relaxatie ligt, en in mindere mate op de bewegingsexpressie. In de lessen Nederlands voorzien sommige onderwijzers bijkomende activiteiten voor het talig deel van muzische taalgebruik. Niet-talige vormen komen sporadisch in het onderwijsaanbod voor.

Uit de bijgewoonde lessen over het domein beeld blijkt dat de onderwijzers een ruime variatie aan materialen en technieken aanbieden. Ze besteden voldoende aandacht aan 'beschouwen'. Met uitzondering van de 'kunstenaar van de klas' hebben ze over de inhouden weinig afspraken gemaakt, waardoor soms overlappingsen optreden. Alhoewel heel wat onderwijzers sporadisch aandacht hebben voor beeldaspecten, ontbreekt hiervoor een degelijke begripsvorming en een graduele aanpak. Het leerlingenwerk getuigt van de creativiteit van de leerlingen. Toch kan ook op dat vlak door een meer systematische benadering winst geboekt worden.

De aandacht voor het domein 'media' groeit. Vooral door het gebruik van tablets krijgen de leerlingen af en toe kansen om dit nieuw medium te hanteren. Het schoolteam heeft het vernieuwde leerplan mediaopvoeding nog niet diepgaand verkend. De onderwijzers gebruiken de registraties van de leerlingen nog te weinig om het muzisch proces met hen te bespreken. De lessen muziek zijn optimaal afgestemd op het deelleerplan muziek. De bijzondere leermeester is doordrongen van de visie en inhoud van het deelleerplan en voorziet afwisseling. Uit de analyse van de lesvoorbereidingen blijkt dat alle doelen met een hoge frequentie, gradueel opgebouwd en op het niveau van de leerlingen aan bod komen.

Het schoolteam organiseert heel wat bijkomende activiteiten voor muzische vorming. Jaarlijks wonen de leerlingen minstens één culturele activiteit bij. Tijdens de middagpauze krijgen de leerlingen kansen om te dansen. De onderwijzers werken de vieringen en de introductie van het jaarthema op een muzische manier uit. De leerlingen van het vijfde leerjaar voeren een musical op, geleid door één van de klasleraren en ondersteund door de muzische experts binnen het team. De klemtoon ligt bij de musical vooralsnog op het product en in mindere mate op het proces. De leerlingen van het zesde leerjaar voeren jaarlijks een zelf ontworpen poppenspel op met zelfgemaakte poppen en decor. Sommige klassen organiseren toonmomenten met muzisch werk. De onderwijzers hebben een groeiende aandacht voor horizontale samenhang. Waar mogelijk stemmen ze de inhouden af op onderwerpen van lessen Nederlands, godsdienst, wereldoriëntatie en in de derde graad op het leergebied Frans. Als vorm van taalinitiatie leren de leerlingen in de muziekles Franse liedjes die ze verder inoefenen als tussendoortjes in de eigen klas. Soms integreren de onderwijzers lessen muzische vorming in een project. Sommige onderwijzers organiseren activiteiten waarbij elementen uit meerdere domeinen geïntegreerd worden.

Materieel beheer Uitrusting <i>Leermiddelen</i>	Het schoolteam beschikt vooral voor beeld en muziek over de nodige leermiddelen. Met uitzondering van de muziekklas heeft elk klaslokaal een digitaal bord. De onderwijzers maken daarvan goed gebruik vooral om met de leerlingen te beschouwen. Enkele klaslokalen zijn vrij klein om activiteiten voor drama en beweging te organiseren. De onderwijzers gebruiken daarvoor spontaan de bestaande buitenruimte of de gymzalen. Het schoolteam verbouwde een lokaaltje van de hoofdvesting tot een aangename maar vrij kleine muziekklas. Het ruime assortiment aan leermiddelen in dat lokaal bevat zowel klank- en ritme-instrumenten als degelijke audioapparatuur. In de vestigingsplaats is de infrastructuur voor muziek beperkter. De nieuwbouw zal daarin verandering brengen. De leerlingen gebruiken ICT nog weinig als ondersteuning bij de muzische creatie. Op dat vlak beschikken de onderwijzers over weinig expertise.
Materieel beheer Infrastructuur	Sommige parallelklassen liggen vrij ver uit elkaar. Dat belemmert het klasdoorbrekend werken.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	Met uitzondering van het domein muziek staat de evaluatie van de andere domeinen van het leergebied nog in de kinderschoenen. Door het vrij eenzijdig aanbod is de evaluatie onvoldoende breed en onevenwichtig. Omdat de onderwijzers nog te weinig vertrouwd zijn met de concrete leerplandoelen en de evaluatie hier dus niet op afstemmen, blijft de evaluatie oppervlakkig. Zelden verwoorden de onderwijzers bij de aanvang van de lessen de beoogde doelen. De procesevaluatie op het einde van de les blijft – als ze al gebruikt wordt - daardoor algemeen en vaag. Tijdens de lessen muziek is sprake van permanente evaluatie. De bijzondere leermeester expliciteert de doelen, stuurt constant bij, gebruikt daartoe de specifieke muzikale begrippen en geeft degelijke mondelinge en schriftelijke feedback.
Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Interne en externe</i> <i>communicatie</i>	Voor muziek krijgen de leerlingen vanaf het derde leerjaar tweemaal per jaar een muziekrapport. Dit rapport vermeldt de belangrijkste eindvaardigheden. Met een code worden de muzikale vaardigheden van de leerlingen beoordeeld, aangevuld met commentaar van de leerkracht. De onderwijzers rapporteren over muzische vorming met een code onder de rubriek muzische of sociale vaardigheden. Ze maken geen indeling per domein. De evaluatie behelst bijna uitsluitend algemene attitudes. Uitzonderlijk bevatten de opmerkingen van de onderwijzers meer inhoudelijke feedback over de ontwikkeling van de muzische talenten van de leerlingen.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De onderwijzers spannen zich om leerlingen met minder muzische talenten positief te bekrachtigen en te ondersteunen. Zoals uit de evaluatie blijkt is de beeldvorming met uitzondering voor muziek beperkt en vaag.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise
Nascholingen

Het schoolteam is zich bewust van de noodzaak om dit leergebied de nodige aandacht te geven. Het maakte daarom van muzische vorming een schoolprioriteit. Een werkgroep waarin interne experts zetelen, stuurt het verbeterproces aan. De leden volgden een eendaagse cursus van muzicoach. Het schoolteam van de lagere afdeling startte met de studie van de visie van het leerplan. Het schoolteam werkte ook samen met een muziekacademie waarbij wisselleraren naar het schoolteam kwamen terwijl de onderwijzers zich bijschoolden. Vooral in de benadering van de lessen, waarbij het accent op de creativiteit van de leerlingen ligt, heeft deze vorm van professionalisering effect gehad. De kennis van de deelleerplannen blijft echter nog beperkt. Vorig schooljaar leerde ongeveer een derde van het schoolteam een begeleidingsinstrument te bespelen, waardoor zij vaker met hun leerlingen zingen. Enkele onderwijzers volgden recent een nascholing rond drama, beweging of muzisch taalgebruik. Het schoolteam maakt met uitzondering van de vieringen, de musical en het poppenspel nog weinig gebruik van de in het schoolteam ruim aanwezig muzische expertise. Wisselen van klas, hospiteren en co-teaching komen nog weinig structureel voor.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Een belangrijk contextgegeven voor deze school in functie van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne is de investering in een nieuwbouw op de site van vestigingsplaats Heidestraat die onder meer zes nieuwe klaslokalen en een gymzaal bevat en waarvan de oplevering tegen de zomer van 2017 verwacht wordt.

De school gaat op redelijk systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na maar is hierin onvolledig. Daardoor beheerst zij enkele risicofactoren niet of in beperkte mate. Het globaal preventieplan en het jaaractieplan spelen te weinig in op de concrete aandachtspunten en inbreuken die in keurings- en rondgangsverslagen worden aangegeven. De school voegt evenmin een raming van de voorziene onkosten toe. Sommige tekorten kregen een oplossing maar er zijn er ook die al langere tijd aanslepen. Zo werd in een eerdere doorlichting aangedrongen op de beveiliging van de kapstokken. De meeste kapstokken zijn echter onbeveiligd. Evenmin beschikt de school over een comité preventie en bescherming op het werk of een ander overlegorgaan dat de taken met betrekking tot bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne behartigt, en dat op basis van een huishoudelijk reglement minstens viermaal per jaar vergadert. De preventieadviseur blijkt in relatie tot de schoolgrootte en -complexiteit te weinig tijd voor de opdracht ter beschikking te hebben.

Alle lesplaatsen werden tijdens de doorlichting bezocht. De vaststellingen in beschikbare documenten van deskundigen stemmen grotendeels overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. In de beide vestigingsplaatsen is er op verschillende plaatsen valgevaar. Zo zijn niet alle onstabiele rekken of kasten beveiligd, en kan de school niet garanderen dat ramen op kindhoogte bij glasbreuk voldoende veilig zijn. Ook is de hoogte of de staat van sommige trapleuningen een knelpunt. In enkele klassen staan mezzanines die voor kinderen uitdagende niet-conventionele trappen hebben, die de toegang voor bijvoorbeeld poetspersoneel beperken. Slepende of klemmende deuren in enkele klassen en gangen belemmeren een vlotte evacuatie. De toiletten voor de volwassenen zijn niet overal gescheiden van de sanitaire ruimte voor de leerlingen, en er is evenmin een scheiding tussen dames- en herentoiletten voorzien.

Niet alle inbreuken die in het keuringsverslag van de elektrische laagspanning (2014) opgenomen werden, zijn al geremedieerd. In de vestiging Heidestraat zijn geen gebrevetteerde hulpverleners met een basisopleiding van minstens 15 uur en een jaarlijkse vervolgopleiding van minstens 4 uur beschikbaar.

Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne zijn momenteel onvoldoende diep verankerd in de overlegcultuur van het schoolteam. De teamleden kunnen groeien door proactief met bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne om te gaan.

De school krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de gedeeltelijke systematiek waarmee de school tekorten opspoorde en de gedeeltelijke verbetering van tekorten, vertrouwt de onderwijsinspectie erop dat het vereiste beleidsvoerend vermogen en de nodige praktische ondersteuning aanwezig zijn. Zo kan de school rekenen op de jarenlange belangeloze inzet van een handig en toegewijd bestuurslid, en spant de preventieadviseur zich in om in de vrije tijd zelf heel wat tekorten weg te werken. Wanneer de school de kwaliteit op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne consequenter bewaakt en daadkrachtiger tekorten beheerst en verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbetering in eigen beheer vorm te geven.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja

• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure voor de definitieve uitsluiting, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Onderwijsorganisatie

- Doelgerichtheid** Door de schaalgrootte van de school kan het schoolteam flexibeler omgaan met het lestijdenpakket. Het grijpt deze kans en onderzoekt hoe het zijn organisatie optimaal kan vorm geven. Het schoolteam beschrijft de keuzes die het daarbij maakt, zowel in een visietekst als in de functiebeschrijvingen van de betreffende opdrachten. De algemene schoolvisie over het belang van hoofd, hart en handen en de zorgvisie sturen de keuzes die de school in functie van de onderwijsorganisatie maakt.
- Ondersteuning** Het schoolteam van de kleuterafdeling kiest voor traditionele leeftijdsgroepen. Om de klasleraren op verschillende vlakken te ondersteunen, schakelt het 'vlinderjuffen' in als ambulante kleuteronderwijzers. Zij worden aangestuurd door de klasleraren. Uit de taakinvulling blijkt dat ze vooral klasinterne ondersteuning geven, materialen aanmaken en enkele administratieve en zorgende taken uitvoeren. Het schoolteam van de kleuterafdeling beschikt over een leermeester lichamelijke opvoeding. Elke leeftijdsgroep krijgt twee lestijden lichamelijke opvoeding toebedeeld. Deze leermeester ondersteunt eveneens de activiteiten rond muzisch beweging in functie van de schrijfontwikkeling. Ook in de lagere afdeling verdeelt het schoolteam de leerlingen in de traditionele jaarklassen. Het kiest bewust voor een professionele muziekpedagoog als leerkracht muziek. Zij raakt sporadisch en spontaan ook andere muzische domeinen van muzische vorming aan. Vanuit de visie op taalinitiatie leert zij alle leerlingengroepen Franse liedjes aan die de onderwijzers verder in de klas oefenen. De muzikale voorbereiding van de musical in het vijfde leerjaar en de organisatie van muzisch-culturele uitstappen behoren eveneens tot haar takenpakket. Voor lichamelijke opvoeding kiest het schoolteam ervoor om voor iedere klas één lestijd turnen te geven, aangevuld met driewekelijks een extra lestijd. Alle leerjaren gaan tweewekelijks zwemmen. Uit de beschikbare evaluatiegegevens blijkt dat veel leerlingen voor zwemmen een hoog niveau behalen. Het is de vraag of het voorziene aantal lestijden voor turnen volstaat om de leerplandoelen voor lichamelijke opvoeding te bereiken.

- Doeltreffendheid** Op het einde van de schooljaar evalueert het schoolteam het voorbije schooljaar, waarbij naast andere onderwijsprocessen ook de schoolorganisatie onder de loep wordt genomen.
- In de kleuterafdeling dragen de vlinderjuffen bij tot een soepele en efficiënte klasorganisatie. Tijdens de doorlichting blijkt dat de keuze voor een bijzondere leermeester muziek in de lagere afdeling het gewenste effect heeft. De kwaliteit van zang en samenspel valt op. Leerlingen beleven duidelijk plezier aan het musiceren. Ook voor de musical van het vijfde leerjaar bestaat heel wat animo. Beeldmateriaal, getuigenissen van onderwijzers en leerlingen en krantenartikelen illustreren het enthousiasme en het plezier waarmee onderwijzers en leerlingen aan de musical gewerkt hebben. Het poppenspel van de leerlingen van het zesde leerjaar mag rekenen op een aandachtig publiek dat het optreden zeker kan smaken.
- Ontwikkeling** Het schoolteam stelt, binnen de perken van zijn mogelijkheden, jaarlijks zijn prioriteiten bij. Nu de nieuwbouw in de tweede vestigingsplaats binnenkort opgeleverd wordt, openen zich daar interessante mogelijkheden. De complexe en verouderde infrastructuur in de Peperstraat biedt echter minder kansen om organisatorische aanpassingen uit te voeren. Hier roeit het schoolteam met de riemen die het heeft. Heel wat klaslokalen zijn niet berekend op het aantal leerlingen dat er les volgt. Dit hypothekeert de vlotte uitvoering van een aantal lesactiviteiten, in het bijzonder voor het leergebied muzische vorming.

4.2 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** Het schoolteam heeft zijn opvattingen over leerbegeleiding in een algemene zorgvisie uitgeschreven. Deze is gebaseerd op het pedagogisch project van de school. Het schoolteam concretiseerde zijn visie in een zorgvademecum. Vanuit de geest van deze basisdocumenten zet het de bakens van het zorgbeleid uit. De laatste twee jaar werkte het schoolteam, aangestuurd vanuit het zorgteam, vooral rond de implementatie van het M-decreet en de verdere uitbouw van het zorgcontinuüm.
- Het schoolteam zette de vernieuwingen niet om in geoperationaliseerde doelen. Toch is het duidelijk dat de visie bij zowel de zorgleraren als de klasleraren leeft en groeit. De vele doordachte initiatieven die de teamleden van beide afdelingen nemen, illustreren dit.
- Ondersteuning** In het schoolteam groeit de cultuur om leerlingen met minder mogelijkheden intensief te begeleiden, zowel door kort op de bal te spelen als met aangepaste maatregelen. Deze initiatieven beperken zich niet alleen tot de cognitieve component van de persoonsontwikkeling, maar richten zich evenzeer op de motorische en sociaal-emotionele ontwikkeling. De screening van het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen en de afname van sociogrammen wijzen hierop.
- Het schoolteam structureert de leerbegeleiding systematisch. De brede en verhoogde zorg zijn duidelijk een gedeelde verantwoordelijkheid van zorg- en klasleraren. Het gebruik van rolwisseling maakt duidelijk dat de klasleraren zich de eerste verantwoordelijke van de leerbegeleiding weten.

In de kleuterafdeling ligt het accent op preventie. Zoals aangegeven in het erkenningsonderzoek heeft de kleuterafdeling nog groeikansen om kleuters die het Nederlands minder goed beheersen, nog meer preventieve ondersteuning te geven door de toepassing van actuele methodieken in verband met begripsvorming. De 'vlinderjuffen' - dat zijn mobiele leraren - en de zorgleraren ondersteunen de kleuteronderwijzers bij de differentiërende en de remediërende acties. Samen met de leermeester lichamelijke opvoeding nemen zij bijkomende initiatieven om de motorische ontwikkeling van de kleuters te stimuleren. De aandacht voor taal in het kleutervolgsysteem, de taalscreening en het daaruit voortvloeiende taalklasje, met het accent op pre-teaching, tonen het belang aan dat de kleuteronderwijzers aan een goede taalontwikkeling hechten.

In de lagere afdeling vallen vooral de flexibele werk- en groeperingsvormen voor het technisch lezen in positieve zin op. Voor wiskunde en spelling organiseert het schoolteam wanneer zinvol homogene niveaugroepen. Indien nodig bakenen de onderwijzers de leerstof voor minder snelle of minder gevorderde leerlingen af. Sterkere leerlingen krijgen een 'plusmap' waarbij ze vooral voor wiskunde gedifferentieerde taken krijgen aangeboden.

Tweewekelijks overleggen de betrokken zorgleraren met iedere klasleraar om na te gaan welke preventieve en remediërende maatregelen op korte termijn moeten genomen worden en hoe zij daarbij de taken verdelen.

Om zich binnen de uitbreiding van zorg een beeld te vormen over leer- en ontwikkelingsproblemen observeren de (zorg)leraren de leerlingen, verzamelen en analyseren ze gegevens uit zowel de klastoetsen als uit de genormeerde toetsen voor taal en wiskunde, en brengen ze voorafgaand aan het multidisciplinair overleg de informatie onder in het digitaal kinddossier.

Wanneer nodig betrekken de (zorg)leraren de ouders, externe hulpverleners of de CLB-medewerker. In het kinddossier vermelden ze tevens welke remediërende acties ze al hebben uitgevoerd. Op basis van de informatie stellen de leraren een zorgvraag, die meestal vanuit de leraar geformuleerd is, en in mindere mate vanuit de leerling. Uit de afspraken valt af te leiden wie welke initiatieven zal nemen. Welke doelen de teamleden op welke termijnen willen bereiken, en hoe zij deze zullen evalueren, komt minder duidelijk naar voor in de zorgplannen. Op dat vlak kunnen de zorg- en handelingsplannen nog aan kracht winnen. Op basis van het zorgcontinuüm schaaft het zorgteam de acties in, wat een helder beeld geeft van de genomen initiatieven.

Het schoolteam is bedreven in de inschakeling van aangepaste maatregelen. Leerlingen met (een vermoeden van) dyslexie krijgen de nodige aanpassingen eventueel met inzet van de computer.

In de lagere school krijgen enkele zittenblijvers en de leerlingen die naar de B-klas doorstromen curriculumdifferentiatie. De onderwijzers zetten daarbij vooral in op het leergebied wiskunde. Daarbij legt het zorgteam vooral het accent de bewaking van de schoolse motivatie.

- Doeltreffendheid** Het schoolteam gaat de effecten van zijn zorgbeleid vooral na op leerlingenniveau. Toch blijkt uit zowel de cijfergegevens als uit de vaststellingen dat het schoolteam er door de groeiende kwaliteit van de leerbegeleiding in slaagt om de laatste jaren de schoolse vertraging gevoelig terug te dringen. Het schoolteam gebruikt de beschikbare evaluatiegegevens nog te weinig om de onderwijskwaliteit te bewaken en te optimaliseren. Vooral door de jaarlijkse interne evaluatie, waarin het schoolteam ook aspecten van de leerbegeleiding onder de loep neemt, stuurt het de werking van de leerbegeleiding bij.
- Ontwikkeling** Het schoolteam versterkte de laatste jaren de kwaliteit van de leerbegeleiding aanzienlijk. De kleuteronderwijzers, onderwijzers en zorgleraren en de schoolleiding tonen een grote zin voor verantwoordelijkheid en geven gepaste antwoorden op uitdagingen en zorgvragen waarmee de school geconfronteerd wordt. De recente wisselingen in het zorgteam, waarbij nog vrij onervaren teamleden de taak van zorgleraar kregen toegewezen, vergen extra aandacht voor wat de aanvangsbegeleiding van deze teamleden betreft. Anderzijds zorgen de zorgcoördinator en de zorgleraar-logopedist mee voor de bewaking en het behoud van de expertise.

4.3 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** In haar visietekst over het nascholingsbeleid benadrukt het schoolteam het belang van permanente bijscholing, zowel door gezamenlijke als individuele vorming. Uit de analyse van de verslagen van de personeelsvergaderingen en de thema's van de pedagogische studiedagen blijkt dat het schoolteam deze bijeenkomsten in het teken van de afgesproken prioriteiten stelt. De kleuteronderwijzers lopen met ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst een verbetertraject over doelgericht plannen en hoekverrijking. In de nascholingen besteedden ze eveneens aan een bewegingsmethodiek. De onderwijzers startten de studie van het leerplan muzische vorming. Zij leerden met de digitale borden werken. Tevens kregen ze de opdracht om een persoonlijke studie te maken van één (deel)leerplan. Twee onderwijzers kozen voor een deelleerplan muzische vorming. Op schoolniveau staat de implementatie van het M-decreet voorop. Vanuit de functioneringsgesprekken spoort de schoolleiding teamleden aan om specifieke nascholingen te volgen die bij de persoonlijke ontwikkeling aansluiten. Heel wat teamleden scholen zich bij over specifieke leer- of ontwikkelingsproblemen van hun leerlingen. Op dat vlak gaan ze ook veelvuldig te rade bij de zorgcoördinator of de zorgleraar-logopedist. Het schoolteam formuleert de prioriteiten en de daarbij horende professionalisering nog niet in geoperationaliseerde en evalueerbare doelen. Toch besteedt het systematisch aandacht aan de evaluatie van studiedagen en navormingen.

- Ondersteuning** De teamleden van de kleuterafdeling krijgen structurele ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst. In de lagere afdeling sturen de directeur en de pedagogisch-didactische werkgroepen de gezamenlijke professionaliseringsmomenten aan.
- Een vrij nieuw initiatief is het gebruik van co-teaching. Daarmee tonen de teamleden aan dat ze open staan voor 'leren van en met elkaar op de werkvloer'. Op het ogenblik ligt het accent nog op de ondersteuning van kinderen met een leer- of ontwikkelingsproblematiek en de zorg voor de teamleden. Het schoolteam heeft nog groeikansen om deze organisatievorm aan te wenden om vanuit vooropgestelde doelen specifieke werkvormen of alternatieve groeperingsvormen uit te proberen of om te werken aan specifieke aspecten van het klasmanagement. De formele samenwerking tussen parallelklassen over de vestigingsplaatsen heen bevordert het leren van elkaar. De teamleden kregen ook al de mogelijkheid om in andere klassen te hospiteren.
- De directeur organiseert de personeelsvergaderingen zowel gezamenlijk als opgesplitst per niveau en biedt de teamleden de kans om van en met elkaar te leren.
- Verscheidene pedagogisch-didactische werkgroepen ondersteunen de professionalisering vooral door informatie aan te reiken of initiatieven op schoolniveau op te zetten. Het zorgteam is het aanspreekpunt voor alles wat met de begeleiding van de kinderen te maken heeft. Zorg is dan ook een vast agendapunt op de personeelsvergaderingen.
- Doeltreffendheid** De teamleden brengen verslag uit over de gevolgde nascholingen op de personeelsvergaderingen. Vooral geleerde zaken uit nascholingen die meerdere teamleden volgden, worden op de klasvloer uitgetoetst.
- Het schoolteam heeft nog geen formele evaluatie gemaakt van zijn professionaliseringsbeleid. De evaluatie gebeurt vooral op vlak van de kwaliteit en bruikbaarheid van de specifieke nascholingen en in het algemeen bij de jaarlijkse eindevaluatie van de schoolwerking.
- Ontwikkeling** Uit het nascholingsplan en de gevoerde gesprekken blijkt dat de meeste teamleden voldoende professionaliseringsbereidheid aan de dag leggen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Visieontwikkeling** Het schoolteam drukt zijn visie uit in het opvoedingsproject en in de verschillende beleidsdocumenten. Deze worden op de personeelsvergaderingen besproken zodat ieder teamlid inspraak krijgt. Sommige van deze visieteksten zijn ondertussen achterhaald door de praktijk en aan opfrissing toe.
- Uit de gesprekken blijkt dat de schoolvisie door de meeste teamleden gedragen wordt. Over de concrete uitwerking bestaan nog meningsverschillen of blijven sommige teamleden een meer traditionele aanpak verdedigen. De schoolleiding spant zich in om de gelijkgerichtheid te bewaken en te verbeteren door persoonlijke gesprekken, de jaarlijkse functioneringsgesprekken, de personeelsvergaderingen en de organisatie van een tweedaagse voorbereiding van het schooljaar.
- Met ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst maakten de teamleden van de kleuterafdeling vorderingen in hun visie op goed kleuteronderwijs en een doelgerichte planning. In de lagere afdeling draagt vooral de bespreking van de krachtlijnen van de bestudeerde leerplannen in aanzet bij tot de verdere visievorming.
- Vooraf tijdens de jaarlijkse eindevaluatie toetst het schoolteam de ondernomen acties aan de visie van de school.
- Leiderschap** De school wordt geleid door een gedreven directeur. De teamleden waarderen haar inzet, gedrevenheid, menselijkheid en bereikbaarheid. In haar beleid wordt ze bijgestaan door een deeltijdse beleidsondersteuner en het zorgteam. Organisatorische en pedagogisch-didactische werkgroepen ondersteunen het schoolbeleid.
- De directeur zet gerichte druk door jaarlijks bij alle teamleden een klasbezoek af te leggen met verslag. Deze bezoeken focussen vooral op het algemeen klasmanagement en de schoolafspraken. Soms onderzoekt de directeur ook planningsdocumenten in functie van een prioriteit. Jaarlijks voert ze met ieder teamlid een functioneringsgesprek. De teamleden ervaren de functioneringsgesprekken als constructief en aanmoedigend.
- Besluitvorming** De besluitvorming gebeurt voornamelijk in consensus. De verslagen van de personeelsvergaderingen vermelden de gemaakte afspraken zelden expliciet, maar deze zijn wel terug te vinden in het schoolwerkplan. Op het ogenblik maakt het schoolteam de overgang van een papieren naar een digitaal schoolwerkplan. Op sommige vlakken blijven de afspraken algemeen, bijvoorbeeld over de kwaliteit van de planningsdocumenten en de lesvoorbereiding in de lagere afdeling.

- Kwaliteitszorg** Vooral vanuit de jaarlijkse evaluatie van de schoolwerking bepaalt het schoolteam zijn prioriteiten. Het staat daarbij open voor maatschappelijke en onderwijskundige ontwikkelingen. Elementen uit een systematische en cyclische kwaliteitszorg zijn al aanwezig maar de systematiek is nog voor optimalisatie vatbaar.
- Met nascholing over de analyse van centrale toetsen van de onderwijskoepel heeft de schoolleiding de eerste inzichten verworven over hoe de analyse van de beschikbare output kan bijdragen tot een integrale kwaliteitszorg.
- Talenbeleid** Op basis van een voor Nederlandse taal vrij uitgebreid kleutervolgsysteem, en met een bijkomende screening voor kleuters met een taalontwikkelingsprobleem of -achterstand, detecteert de school de talige noden van de kleuters. In de lagere afdeling vindt geen verdere screening plaats, tenzij op vraag. De onderwijzers gebruiken er genormeerde toetsen voor spelling en technisch lezen. Toch blijven ze attent om opduikende taalontwikkelingsproblemen te melden aan het zorgteam.
- Het schoolteam zorgt voor een aangenaam klasklimaat waarbij de teamleden aandacht hebben voor de talige noden van de leerlingen en voor de ondersteuning van leerlingen die de onderwijstaal minder machtig zijn. Het schoolteam investeert in een leesbeleid om kleuters en leerlingen te motiveren voor lezen.
- Het schoolteam gebruikt veel afwisselende en doordachte werkvormen zodat kinderen kansen krijgen tot spreken. De kwaliteit van de interactie met en tussen de kinderen is leraarafhankelijk. Het schoolteam legt de lat voor gespreksconventies niet hoog genoeg.
- De kleuteronderwijzers volgen de brede taalontwikkeling op op basis van het kleutervolgsysteem. In de lagere afdeling zijn er naast de traditionele schriftelijke toetsen duidelijke aanzetten tot bredere evaluatie van de productieve taalvaardigheden.
- Het schoolteam laat de kleuters en leerlingen kennis maken met het Frans met liedjes. Vanaf het vijfde leerjaar start het formeel onderwijs Frans.
- Het schoolteam verzorgt de communicatie met de ouders. Daarbij trekt ze de digitale kaart. Heel wat door het schoolteam georganiseerde vieringen en toonmomenten staan open voor de ouders. De leerlingen schrijven een verzorgde en uitgebreide schoolkrant. Er zijn verscheidene initiatieven om de ouders te betrekken bij de organisatie van het schoolleven.

- GOK- en zorgbeleid** Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen(groepen) in kaart brengt.
- Het heeft een correct beeld van het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Het zet gerichte acties op om de doorstroom te bevorderen.
- Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het organiseert de acties vanuit vrij algemene doelen die door een doordachte en brede analyse aansluiten bij de noden van de leerlingen.
- Het schoolteam zorgt er in toenemende mate voor dat het de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de schoolvisie en op de algemeen geformuleerde doelen. Door vooral het te laat komen tegen te gaan, is er ook aandacht voor kleuterparticipatie.
- Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van alle teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid en neemt expliciete initiatieven om de opgedane inzichten en vaardigheden te implementeren op de werkvloer.
- Deliberatie** Omwille van het accent op de bevordering van de creativiteit van de leerlingen, de vele muzische initiatieven op klas- en schoolniveau, de verworven en aanwezige expertise in het team van de lagere afdeling, de aandacht voor horizontale samenhang met andere leergebieden, de kwaliteit van de muzieklessen, de veranderingsbereidheid van de onderwijzers, de kracht van het beleid en de stappen die het schoolteam recent zette om het leergebied muzische vorming te implementeren deliberaert het inspectieteam het tekort voor muzische vorming in de lagere afdeling. Het inspectieteam vertrouwt erop dat het team van de lagere afdeling dit tekort op korte termijn zelfstandig kan wegwerken. Het rekent daarvoor op de professionaliteit van alle teamleden en de kracht van het beleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het schoolteam zorgt zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling voor een degelijke kwaliteit van het taalonderwijs, onder meer door de bevordering van het lezen, de kwaliteit van de leerbegeleiding, en in de lagere afdeling door de groeiende aandacht voor de hogere en productieve taalvaardigheden.
- Het schoolteam hanteert gevarieerde werk- en groeperingsvormen.
- Het schoolteam garandeert kwalitatief hoogstaand muziekonderwijs, als domein op zich, en onder meer in functie van taalinitiatie Frans.
- De kleuteronderwijzers plannen en organiseren een geïntegreerd, evenwichtig en samenhangend onderwijsaanbod op basis van onder meer de leerplandoelen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Zowel zorg- als klasleraren zorgen voor een structuur en cultuur waarbinnen zij de leerbegeleiding professioneel uitbouwen, met een accent op de brede basiszorg en de verhoogde zorg.
- Het schoolteam zet consequent in op aangepaste zorgmaatregelen onder meer door gebruik van ICT-middelen.
- Het schoolteam groeit in het leren van en met elkaar.

Wat betreft het algemeen beleid

- Een gedreven directeur bevordert het participatief leiderschap.
- Het schoolteam bakent duidelijke prioriteiten af vanuit de jaarlijkse evaluatie van de schoolwerking.
- De directeur oefent een volgehouden en gerichte druk uit, waardoor zij veranderingsprocessen stimuleert.
- De teamleden van dezelfde leeftijdsgroepen werken intensief samen bij de planning van het onderwijsaanbod.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De teamleden kunnen een leerlijn gespreksconventies ontwikkelen en daarbij de lat voldoende hoog leggen.
- De teamleden kunnen de klasbibliotheken en verkleedhoeken meer uitnodigend inrichten en verrijken.
- De kleuteronderwijzers kunnen in de planning en de uitvoering explicietere en doelgerichte aandacht besteden aan de verwerving van school- en instructietaal.
- De onderwijzers kunnen intensiever aandacht opbrengen voor hogere leesvormen en expressief voorlezen.
- De onderwijzers kunnen de beschikbare ICT-materialen nog sterker inzetten in functie van 'communiceren met ondersteuning van ICT' en 'creëren met ondersteuning van ICT'.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam kan de zorgvraag meer formuleren vanuit de kinderen en de zorgplannen meer structureel uitwerken met aandacht voor operationele doelen, fasering en evaluatie.
- De onderwijzers kunnen de expertise van de eigen teamleden nog efficiënter aanwenden.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolteam kan de beschikbare evaluatiegegevens nog beter analyseren en gebruiken bij de kwaliteitszorg op klas- en schoolniveau, dit om waar nodig bij te sturen en om waar mogelijk te borgen wat goed gaat.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De school moet de nodige maatregelen nemen om de bewoonbaarheid, de veiligheid en hygiëne op punt te stellen.
- De onderwijzers moeten met de leerlingen in voldoende mate de eindtermen voor muzische vorming bereiken.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **23-09-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Guido AERTS de inspecteur-verslaggever	Lizzy VAN DEN BERGE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	